

Nr 433.

Godkänd av första kammaren den 21 juni 1945.

Godkänd av andra kammaren den 21 juni 1945.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag till driften av anstalter för bildbara sinnesslöa m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 170.)

Till Konungen.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkterna 128 och 132) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1945/46 såsom förslagsanslag beräkna vissa belopp till **Bidrag** till driften av anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, och till Bidrag till epileptikeranstalter.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 285, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 6 april 1945, framlagt förslag angående bidrag till driften av anstalter för bildbara sinnesslöa m. m.

I samband med Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har riksdagen till behandling förehått de likalydande motionerna I:389 och II:597, i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att staten påtager sig hela kostnaden för löner åt föreståndare och lärare vid skolhem och med dem samorganiserade arbetshem för bildbara sinnesslöa.

Förra årets riksdag beslöt, att statsbidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa skulle utgå med tre fjärdedelar av kostnaderna. Beträffande avlönings- och andra driftkostnader innebär Kungl. Maj:ts förevarande förslag, att bidrag skola utgå jämväl till dessa utgifter med 75 procent av deras verkliga eller beräknade belopp. I motionerna föreslås den avvikelser från Kungl. Maj:ts förslag, att hela kostnaden för löner åt föreståndare och lärare skall bestridas av statsmedel.

Ett genomförande av motionärernas förslag skulle kräva åtgärder, vilka ej uppmärksammats i motionerna. Sålunda bör statsbidraget, därest det skall i princip utgå med hela lönebeloppet, i analogi med statsbidragen till avlöningar inom folkskoleväsendet minskas med ett belopp motsvarande hyressättning för den ifrågavarande personalens tjänstebostäder. Storleken av en sådan bostadsersättning kan icke bestämmas utan ställningstagande till frågan om beskaffenheten av de bostäder, som personalen må kunna göra anspråk på. En boställsordning motsvarande den för folk- och småskolor gällande om landstingens skyldigheter i nämnda hänseende gent emot befattningshavarna synes utgöra en oundgänglig konsekvens. Därtill kommer, att särskilda bestämmelser skulle erfordras beträffande viss icke ordinarie lärarpersonal. Skulle staten åtaga sig hela kostnaden för lärarnas avlönande synes nödvändigt att lägga avgörandet om anställande av vikarier och annan extra eller tillfällig lärarpersonal i händerna på en statlig myndighet.

Riksdagen har funnit övervägande skäl tala för att staten påtager sig hela kostnaden för föreståndarnas och lärarpersonalens avlöande. Emellertid torde det med hänsyn till vad ovan anförts icke vara möjligt att genomföra en sådan ordning redan från och med den 1 juli 1945. Då sålunda ett uppskov är nödvändigt, har riksdagen godtagit Kungl. Maj:ts förslag för nästa budgetår. Riksdagen vill emellertid hos Kungl. Maj:t hemställa om de förslag till nästa riksdag, som påkallas därav att staten från och med budgetåret 1946/47 övertager hela den ifrågavarande kostnaden.

Kungl. Maj:ts förslag har i övrigt ej givit riksdagen anledning till erinran.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen ej mindre **anmäla**, att riksdagen

dels godkänt de ändrade grunder för statsbidrag till driften av anstalter för bildbara sinnesslöa samt för fallandesjuka, som förordats i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 6 april 1945, att tillämpas under tiden den 1 juli 1945—den 30 juni 1946,

dels medgivit, att till svenska diakonanstalten må — utan hinder av gällande bestämmelser om statsbidrag till epileptikeranstalter — för tiden från och med den 1 juli 1945 till och med den 30 juni 1946 utgå ett extra statsbidrag med högst 15 000 kronor för en vid Berga vårdhem för fallandesjuka män anordnad klinisk undersökningsavdelning, på villkor, bland annat, att vid densamma mottagas patienter även från andra epileptikeranstalter enligt anvisningar, som inspektören för sinnesslövärdnaden må meddela,

dels ock för budgetåret 1945/46 under femte huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisat till Bidrag till driften av anstalter för bildbara sinnesslöa 2 800 000 kronor och till Bidrag till epileptikeranstalter 450 000 kronor,

än även i anledning av motionerna I:389 och II:597 anhålla om förslag till ändrade grunder från och med den 1 juli 1946 för statsbidrag till driften av anstalter för bildbara sinnesslöa samt för fallandesjuka.

Stockholm den 21 juni 1945.

Med undersåtlig vördnad.
